

Z Broumova přes Rožmitál k prvohorním sopkám Javořích hor - Broumovsko

Napsal uživatel Ing. Stanislav Stařík
Pátek, 03 Srpen 2018 04:26



Dnešní geologicky zaměřený výlet po zajímavostech Národního Geoparku Broumovsko bude oproti předchozím o něco málo náročnější a dobrodružnější. Na své si tentokrát přijdou, více než kdy jindy, také vyznavači toulek s GPS navigací, která nám na několika místech pomůže objevit ty správné zajímavosti a osvěží nám mysl během celodenní přibližně dvacetikilometrové túry Broumovskou kotlinou a hlavně členitým úbočím vulkanických Javořích hor.

{jathumbnail off}

Cestou si prohlédneme dnešní kamenné výtvořiny přírody, o jejichž vznik se v období permu na konci prvohor někdy před 300-290 miliony let postarala mohutná sopečná činnost v oblasti tehdejších prehistorických močálů.

Nejlepším výchozím a současně cílovým bodem pro nás bude nádraží v Broumově. Nejdříve si můžeme před energeticky náročným výletem zaběhnout do místní prodejny Penny Market doplnit svačinu, a právě přímo u zdejšího parkoviště uvidíme na lokalitě „Pod hradbami“ krásnou ukázkou jemnozrnných permských sedimentů typické výrazně červenohnědé barvy, způsobené oxidy železa, vysráženými při usazování jemného materiálu v podmínkách horkého klimatu.

Horniny tohoto typu tvoří převážnou část podloží Broumovské kotliny a jsou příčinou výrazně červeného zbarvení místní ornice. Dále se vrátíme kousek zpět a vydáme se ulicí Na Příkopech, kde si na stěnovém výchozu můžeme prohlédnout příznaky selektivního zvětvávání různě pevných vrstev těchto permských sedimentů. Projdeme do ulice Tyršova a tady na rohu domu č. 17 si všimneme také zajímavosti z oboru hydrologie – ve stěnách jsou zde zabudovány pískovcové bloky s vyznačením úrovně historických povodní řeky Stěnavy. Po nábřeží projdeme necelých 200 metrů proti proudu a na lávce pro pěší již narazíme na modře značenou turistickou cestu, po které se vydáme směrem k Rožmitálu. Předtím si však ještě rychle stihneme prohlédnout na pravém břehu Stěnavy hned za lávkou lokalitu Pod klášterní zahradou s malou jeskyňkou, vykutanou ve stěně drolivých permských hornin. Následně se už vydáme zmíněnou modře značenou cestou z města.

Po asi 2 km budeme mezi poli před obcí Rožmitál procházet mělkou prohlubní zvanou Šedá niva, kde můžeme při vhodných podmínkách v zorané a deštěm opláchlé ornici nacházet úlomky dutin (geod) s krystalovanými odrůdami křemene, chalcedonů či achátů, pocházejících ze zvětralín vyvřelých hornin a splavených do nižších poloh. V matečné hornině se tyto minerály dnes už jen zřídka vyskytují v melafyrových horninách rožmitálských lomů, kde si cestou rozhodně projdeme celou trasu zdejší naučné stezky Lom Rožmitál u Broumova. U poslední tabule naučné stezky se opět vrátíme na modře značenou cestu a po ní pokračujeme dále až na značenou cyklotrasu č. 4002, po které následně od turistického rozcestníku Pod Červeným vrchem projdeme směrem na jihovýchod celé úbočí jižní části Javořích hor až do obce Šonov.

Cestou si přitom uděláme 3 objevitelské zastávky u významných geologických zajímavostí. První z nich – Vysoká skála, představující ostrý boční hřbet s projevy silné eroze relativně měkkých vulkanických hornin – převážně ryolitových tufů, jejichž zajímavě modelované výchozy najdeme na hřebenu tohoto hřbetu na souřadnicích GPS: 50°36'50.762"N, 16°24'4.165"E. Na jihovýchodním úbočí hřbetu Vysoká skála můžeme přímo v lesní cestě, po které pokračujeme dále k Šonovu, studovat výchozy různobarevných vulkanických hornin – tufů a tufitů ryolitového složení, místy s obsahem drobných kuličkovitých sopečných vyvrženin – lapilli. Přibližně po 1 km dojdeme do sedla u Rudného vrchu, odkud se pokocháme krásnými výhledy na Broumovskou kotlinu a hřeben Broumovských stěn. Zde si do GPS navigace zadáme souřadnice 50°36'16.048"N, 16°24'11.701"E na jižním svahu zalesněného hřebene Rudného vrchu se pokusíme najít asi 2,5 m vysoký skalní výchoz velmi pevných láv bazaltandezitového složení s mírnými znaky sloupcovité odlučnosti.

Ze sedla následně sestoupíme lesní cestou na zpevněnou lesní silnici v hluboko zaříznutém údolí levobřežního přítoku Šonovského potoka. V horních partiích jihovýchodního svahu tohoto údolí pak na GPS souřadnicích 50°35'50.051"N, 16°24'29.235"E můžeme v skrytu smíšeného lesa narazit na nejzajímavější z mnohých skalních výchozů a zřícených skalních bloků, tvořených nejbazičtěji (bez obsahu křemene) velmi pevnými černošedými sklovitými výlevnými vulkanickými horninami (lávami) v Javořích horách. Na této významné lokalitě Kamence kromě jiného uvidíme zvrstvení lávových proudů, zajímavou kvádrovitou odlučnost výjimečně velkých bloků horniny, specifickou korozi povrchu skalních výchozů i projevy řízení skal a svahových nestabilit (sesuvů). Další z výchozů těchto hornin, stojící též za zhlédnutí, najdeme i níže na protější straně údolí na GPS souřadnicích 50°35'49.629"N, 16°24'23.720"E.

Z cesty pod zhlédnutými skalami Kamence se nám od opravené kapličky na kraji lesa naskytne další z úchvatných výhledů – tentokrát na impozantní siluetu šonovského kostela sv. Markéty na pozadí tmavého hřebene Broumovských stěn. Tento kostel – jeden ze skupiny broumovských barokních kostelů, stojí i za prohlídku zblízka po sestoupení silničkou do obce

Z Broumova přes Rožmitál k prvohorním sopkám Javořích hor - Broumovsko

Napsal uživatel Ing. Stanislav Stařík
Pátek, 03 Srpen 2018 04:26

Šonov. Od turistického rozcestníku v Šonově projdeme ještě necelý kilometr po značené cyklotrase č. 4002 a pak již narazíme na modře značenou turistickou cestu, po které následně dojdeme zpět k broumovskému nádraží. Přibližně v polovině zbývající cesty, asi 2 km před Broumovem, u stodoly nad Černým potokem, se ještě zastavíme mezi poli na lokalitě Rožmitálský úvoz, kde uvidíme na přírodně obnaženém výchozu pěkný geologický profil s výrazným kontaktem hrubě břidličnatých písčitých jílovců martínkovických vrstev v nadloží a pestřeji zbarvených jemně rozpadavých jemnozrnných hornin (aleuropelitů) vižňovského obzoru (výrazně odlišné vrstvy) s vápenatými vložkami a konkracemi (kulovité útvary) v podloží. Pak už, plni nových zážitků a poznatků, a určitě i příjemně znaveni celodenním pobytem na čerstvém vzduchu, volně dojdeme do cíle naší další objevitelské cesty.

Více si můžete o zmíněných i dalších zajímavých lokalitách Národního Geoparku Broumovsko přečíst na: www.geopark.broumovsko.cz .

Foto Stanislav Stařík



.pagenavbar{z-index: 0;}

Z Broumova přes Rožmitál k prvohorním sopkám Javořích hor - Broumovsko

Napsal uživatel Ing. Stanislav Stařík
Pátek, 03 Srpen 2018 04:26



[.pačena vltan \(z index: 0;}](#)



[.pačena vltan \(z index: 0;}](#)

Z Broumova přes Rožmitál k prvohorním sopkám Javořích hor - Broumovsko

Napsal uživatel Ing. Stanislav Stařík
Pátek, 03 Srpen 2018 04:26



[.page.navbar.z](#) index: 0;}



[.page.navbar.z](#) index: 0;}

Z Broumova přes Rožmitál k prvohorním sopkám Javořích hor - Broumovsko

Napsal uživatel Ing. Stanislav Stařík
Pátek, 03 Srpen 2018 04:26



[.page.navbar.zk:index:0;](#)



[.page.navbar.zk:index:0;](#)



Z Broumova přes Rožmitál k prvohorním sopkám Javořích hor - Broumovsko

Napsal uživatel Ing. Stanislav Stařík
Pátek, 03 Srpen 2018 04:26



[.pageNavBazk](#) index: 0;}



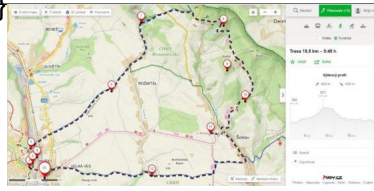
[.pageNavBazk](#) index: 0;}



Z Broumova přes Rožmitál k prvohorním sopkám Javořích hor - Broumovsko

Napsal uživatel Ing. Stanislav Stařík
Pátek, 03 Srpen 2018 04:26

[página číslo index: 0;](#)



[zpět na článek](#)